

Nasjonalisme og nasjonsbygging

Arbeiderbevegelsen og marxismen

Oversiktsforelesning i HIS1300Met, 9. februar 2011

Forelesningens hovedpunkter

- Nasjonalisme og ideen om nasjonalstaten
- Samlingen av Italia
- Samlingen av Tyskland
- Endringer i arbeidslivet
- Marxismen

Nasjonalisme

- Nasjon med flere grunnleggende fellestrekk: f.eks. kultur, språk, religion og historie = nasjonalstat
- Nasjonalisme er et moderne fenomen: moderne kommunikasjon og felles skolevesen
- Sivil vs. etnisk nasjonalisme
- Nasjonalisme kan splitte og forene
- Alltid være et element av konstruksjon: "imagined communities"

Samlingen av Italia

Samlingen av Italia

- Italias fragmenterte politiske struktur
- Krav om en nyordning som kombinerte nasjonale og liberale/demokratiske prinsipper
- *Risorgimento*
- Sardinia-Piedmonte og Cavours ambisjoner
- Fransk støtte til å bekjempe Østerrike

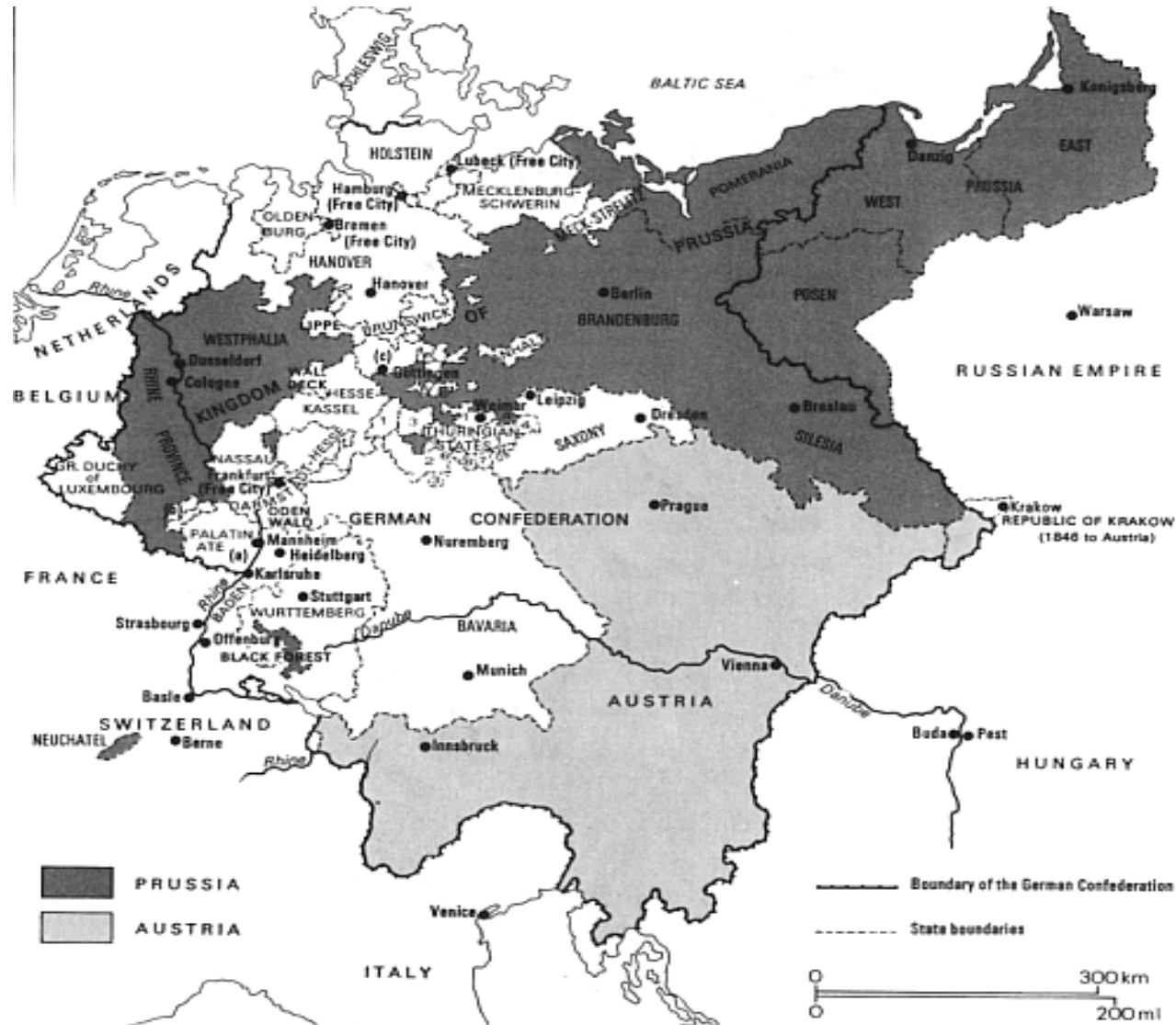

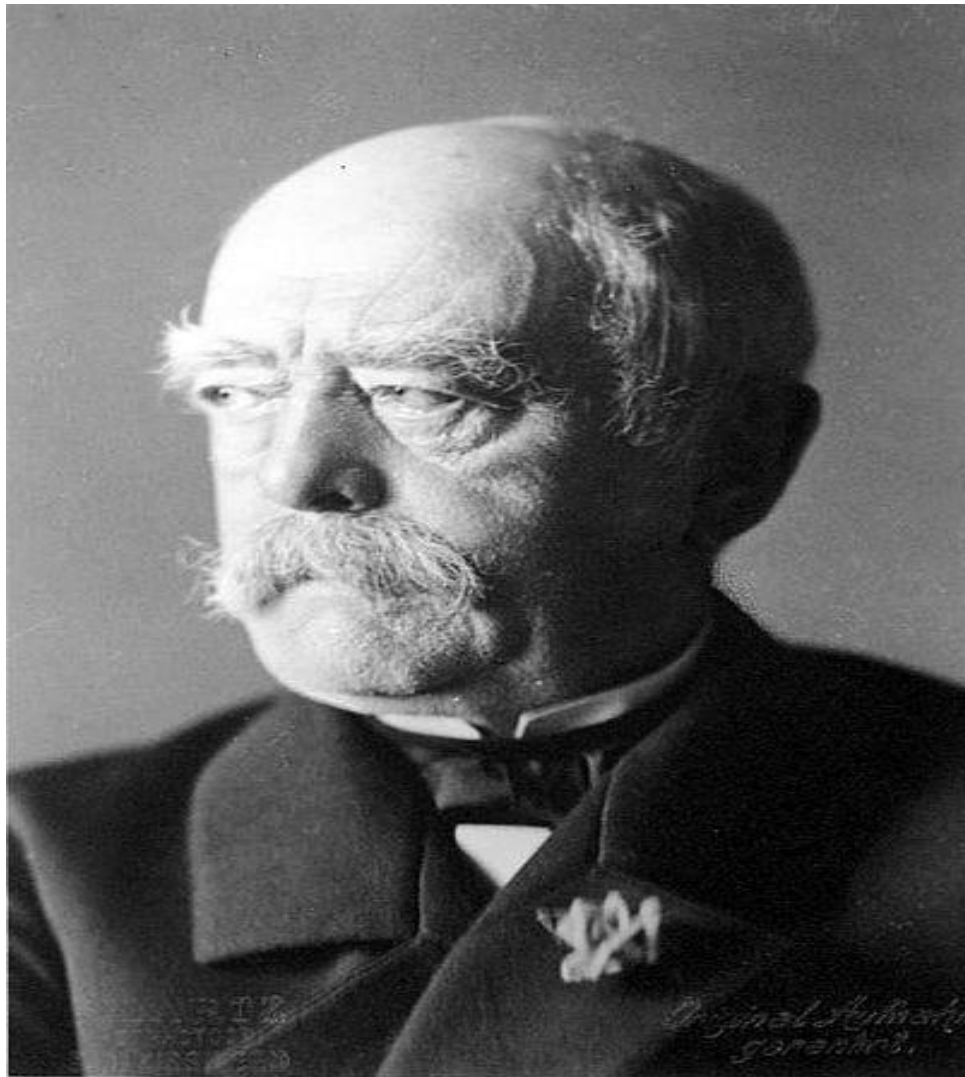
Samlingen av Italia II

- Konflikten med paven
- En regionalmakts ambisjoner, evner og vilje
- Radikal og entusiastisk (naiv?) nasjonalisme
- Hvor samlet var Italia?

Samlingen av Tyskland

Anders G. Kjøstvedt (IAKH, Universitetet i Oslo)

Samlingen av Tyskland

- Særtrekk ved den tyske nasjonalismen : *Volk*
- Prøysens vekst etter nederlaget i 1806
- Nasjonale og liberale krav ikke realisert i 1848
- Voksende middelklasse med begrenset politisk innflytelse
- Hva kunne være grunnlaget for en ny tysk stat?
- Prøysen og Bismarcks ambisjoner
- Krig mot Danmark 1864

Samlingen av Tyskland II

- Krig mot Østerrike i 1866
- Krig mot Frankrike i 1870

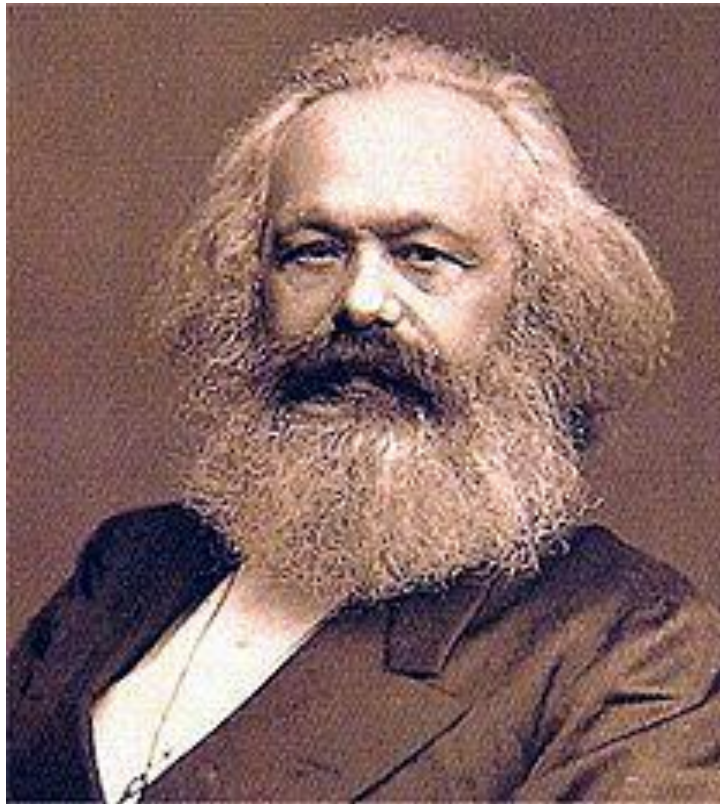

Endringer i arbeidslivet

- Lønn, arbeidsforhold og boligmangel
- Utviklingen av et arbeidsmarked
- Hovedregelen var at arbeiderne var uorganiserte
- Lav klassebevissthet
- Fagforeninger for å stå samlet i lønnskampen
- Fagforeninger eller politiske partier?

Marxismen

Marxismen

- I bunn og grunn en økonomisk teori
- Produksjonsforholdene former samfunnet (historisk materialisme)
- Eierskap til produksjonsmidler og kapital = makt
- Klassekamp endrer samfunnet
- Marx låner fra Hegel og sier at historien beveger framover i stadier
- Enorm påvirkning, meget stor overføringsverdi

Marxismen II

- Revolusjon eller reformer?
- Splittelsen på venstresiden utvides etter den russiske revolusjon
- Internasjonal solidaritet og anti-militarisme